

PREHRA – VÝHRA: APLIKÁCIA LOSE AND PLAY

4. stretko

CIEĽ

Pochopiť ako don Titus prežil vo svojom živote heslo dona Bosca: *Da mihi animas caetera tolle* (Daj mi duše, ostatné si vezmi). Prehrať (stratiť svoj život) znamená zvíťaziť (získať ho).

ZO ŽIVOTA TITUSA ZEMANA

Titus Zeman zomrel po 13 rokoch tvrdého väzenia a takmer 5 rokoch podmienenej slobody. Bol pokladaný za „muža určeného k likvidácii“ (MUKL). Z väzenia vyšiel s „úplne zruinovaným zdravím“, zničený a celkom zmenený. Na ňom sa na konci väzenia skúšal lekársky experiment s devastujúcimi dôsledkami. Okrem toho je Titus prenasledovaný, pretože režim pochopil to, ako je Titusova činnosť za záchranu povolani a za záchranu aj diecézneho kléru postavená do protikladu k cieľom režimu zdiskreditovať, zlikvidovať, skompromitovať kňazov a biskupov a zamedziť prístup k posvätným rádom novým generáciám.

Toto všetko prežíval bez mrzutosti a bez poddania sa, ale v ponúknutí z lásky a prijímúc to v pokoji. On – jeho život reprezentuje a pripomína toľkých iných, nemenej hrdinských svedkov viery v týchto ťažkých rokoch – nám hovorí o tom, aké je krásne patriť Kristovi a Cirkvi; hovorí o radosť z kňazstva; o vedomí si toho, aké naliehavé je saleziánske svedectvo, ktoré vychováva k viere nové generácie až tak, že mladým daruje nielen trocha zo svojho času, zo svojich síl, ale seba samého, prostredníctvom najvyššieho daru života. V Titusovi sa skutočne zaskvelo ako sa saleziánske „Da mihi animas“ nemôže zakoreniť bez „caetera tolle“. On skutočne dovolil, aby mu pre dobro mladých bolo vzaté všetko, aj vlastný život. Jeho mučeníctvo sa tak stáva mučeníctvom pre kňazstvo a pre záchranu povolani.

AKTIVITA

Uveď aktivitu napríklad týmito slovami: *sú rôzne druhy životných komisií, rôzni „sudcovia“, ktorí súdia čo je ok a čo nie je v poriadku, čo je zlé a čo je priamo „protištátne“. Človek sa v živote ocitá „na súde“, dá sa povedať, v istom zmysle neustále. Ďalšia „aplikácia“ ti pomôže ocitnúť sa pred sudcom. Aký druh súdu to bude si môžeš navoliť ty sám. Nejde o to ťa skritizovať, odsúdiť alebo zhodiť pred druhými. Naopak, tento súd ti chce pomôcť, inšpirovať ťa a posunúť ďalej.*

Zhromaždi všetkých pred miestnosťou. Predstav im novú aplikáciu Lose and play – uveď druhy súdov, z ktorých si môžu vybrať jeden pre seba. Daj im možnosť zvoliť si pred aký súd pôjdu, ale nepovedz im do detailov, čo to bude obsahovať a čo to pre nich bude znamenať. Toto sú druhy súdov, z ktorých si môžu vybrať (prípadne vymysli ďalšie zaujímavé možnosti):

SENÁT VZŤAHOV

súd posudzujúci rozvíjanie a zanedbávanie vzťahov, ako žije svoje roly – dcéra, syn, brat, sestra, študent/ka, kamarát/ka, spoluanimátor/ka;

SENÁT ČINOV

súd posudzujúci (dobré) skutky, ktoré sú typické pre tohto človeka;

SENÁT ROZVOJA OSOBNOSTI

súd posudzujúci rozvoj človeka: či študuje, športuje, brigáduje, učí sa jazyky, robí stáže, robí animátora a pod.;

SENÁT SPOLOČNÉHO ŽIVOTA

súd posudzujúci nakoľko udržiava v živote poriadok vo vzťahu k ľuďom okolo seba (požičané veci vráti, udržiava poriadok v izbe, pomáha doma a pod.)

Všetci vstúpia do miestnosti. Prvý „súdený“ je predvedený pred senát, ktorý ho bude súdiť. Súd sa týka témy, ktorú si vybral. V miestnosti je vždy sudca, obhajca (advokát dobra) a žalobca (advocatus diaboli). Sudca by mal byť animátor, ostatné dve úlohy môžu robiť aj účastníci stretka.

Žalobca vytiahne na „obžalovaného“ nejakú kritiku (tu treba citlivo a vopred jasne naznačiť, že si nejdeme verejne vyhadzovať osobné problémy, ale niečo, čo by človeku naozaj pomohlo).

Obhajca naopak vyzdvihne pozitívne vlastnosti.

Sudca vyzve verejnosť, či k tomu, čo odznelo, je nejaká námietka. Vypočujú sa názory verejnosti.

Nakoniec sudca sformuluje nejaké **odporúčanie** do budúcnosti. Cieľom nie je „vyniesť rozsudok“, ale ponúknuť usmernenie pre daného človeka do ďalšieho života (toto je len akoby „medzisúd“ doterajšieho života :)).

Potom je „súdený“ ďalší člen stretka na tú tému, ktorú si sám vopred vybral.

Na konci sudca ukončí súdne rokovania slovami:

„Máme jediného Sudcu, ktorý má iný Zákonník, nemá paragrafy, ale verše, kauzy sú rozpracované ako podobenstvá... On naše kauzy berie inak a všetky súdy a skrachovania, ktoré v živote absolvuješ, v jeho ponímaní dokážu byť odrazovým mostíkom. Nie je to teória, jeho Syn to absolvoval.“

DISKUSIA

Ako si sa cítil/a pri „súde“? (príjemne/nepříjemne)

Čo si sa nové o sebe dozvedel/a a čo ťa povzbudilo?

Dnes ľudia radi posudzujú všetkých naokolo. Ako to je, keď je človek posudzovaný druhými?

Môže si človek sám voliť, pred kým bude víťaz a pred kým si dovoľí byť „lúzer“? Musí človek vždy počúvať to, čo mu hovoria o ňom druhí?

Mnohí ťa posudzujú, no na koho mienke ti najviac záleží?

„Svet“ nás môže tiež posudzovať: tliekať nám, keď sme úspešní a odsudzovať nás, keď prehrávame. Má zmysľanie „tohto sveta“ vždy právo nás posúdiť?

Kedy môže byť prehra v Božích očiach výhrou?

V čom don Titus prehral v očiach „tohto sveta“? V čom je jeho výhra v Božích očiach?

PRE ANIMÁTORA

Nasledujeme muža, ktorý „prehral“. Ježiš na kríži predstavuje presný opak súčasného úspešného muža.

Nemá kariéru, luxusný dom, najkrajšiu ženu na svete, nenapísal žiaden bestseller... Jeho spoločenstvo apoštolov sa rozpadá. Mohli by sme povedať, že skončil ako obyčajný otrok, vrah, násilník. Loser. Čo je prehra v očiach sveta, nemusí byť prehra skutočná.

Dnes máme niekedy pocit, že ak napr. nespravíme skúšku na vysokej škole, zničíme si celý život. Lenže aj neúspech má pre nás isté poslanstvo. Prehra jednej bitky ešte neznamená prehru celej vojny. Ak sme príliš zafixovaní na vlastné túžby, nepripúšťame si inú cestu víťazstva. A to môže mať naozaj katastrofálne dôsledky pre náš život. Naše túžby

nie sú vždy tie najpravdivejšie a najlepšie (túžime napr. po iPhone len preto, aby sme sa cítili na úrovni). A preto aj neúspechy nás môžu posunúť vpred.

Dnes je veľmi rozšírené heslo: „Chod' za svojím snom“. Pozor! Môže to byť pre nás pasca. Tvoj sen sa môže veľmi rýchlo zrútiť. A ty zostaneš sám so svojím sklamaním.

Ježišov príbeh hovorí niečo iné. Ak sa ti tvoj sen zrúti, môžeš byť napriek tomu víťazom. A to nie je lacná útecha, upierajúca oči do neba, kde nám už bude všetkým konečne dobre. Ježiš ti môže ukázať ešte väčší zisk z tvojej prehry, ako si ty očakával z toho, že sa ti splnia tvoje sny. Toto znamená pochopiť, čo je to zmŕtvychvstanie. Lebo aj skrachované túžby môžu byť súčasťou napĺňania Božieho plánu.

PRÍBEH

Aj don Bosco bol v jednej chvíli v úzkych. Nevedel, kde má zhromažďovať svojich chlapcov.

Prišla posledná nedela, čo som mohol na lúku zvolať Oratórium. Bolo to na Kvetnú nedeľu 5. apríla 1846. Nikomu som nič nepovedal, ale všetci vedeli, že som v úzkych.

V to popoludnie som dlho uprene hľadel na to množstvo hrájúcich sa chlapcov. Bola to Pánova „veľká žatva“, ale bez robotníkov. Bol som tu sám, vysilený robotník s podlomeným zdravím. Budem môcť ešte zhromažďovať svojich chlapcov? Kde?

Trochu som poodišiel a začal som sa sám prechádzať. „Bože môj,“ zvolal som „prečo mi neukážeš miesto, kam by som mohol preniesť svoje Oratórium? Kam? Alebo povedz, čo mám robiť?“

Len čo som vyslovil tieto slová pristúpil ku mne akýsi Pancrazio Soave a zajakavo mi povedal: „Je to pravda, že hľadáte miesto pre laboratórium?“ „Nie pre laboratórium, ale pre oratórium.“ „Neviem, aký je to rozdiel. Ale také miesto jestvuje. Podďte si ho pozrieť. Patrí pánovi Francescovi Pinardimu. Je to poctivý človek. Podďte a urobíte dobrý obchod.“¹

¹ Spomienky Jána Bosca, Giovanni Bosco, vydavateľstvo DON BOSCO, 2005, s. 124

Z PÍSM: ŽENA CUDZOLOŽNICA

2 Kor 12,8-10

Preto som tri razy prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, ale on mi povedal: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.“ A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila. Preto mám zálubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný.

Keď som slabý vtedy som silný. Čo to znamená?

Lk 24,13-27

*V ten deň išli dvaja z nich do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená šesťdesiat stadií, a zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo. Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi. Ich oči boli zastreté, aby ho nepoznali. I spýtal sa ich: „O čom sa to cestou zhovárate?“ Zastavili sa zronení a jeden z nich menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“ On im povedal: „A čo?“ Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. **A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael.** Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. Niektoré ženy z našich nás aj nalakali. Pred svitaním boli pri hrobe, a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije. Niektorí z našich odišli k hrobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli.“*

On im povedal: „Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci! Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“ A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo.

V čom vidia emauzskí učenici Ježiša Nazaretského ako loseru? Aký iný pohľad im ponúkol neznámy cudzinec?

ÚLOHA DO BUDÚCEHO STRETNUTIA

Na základe svojich zažitých skúseností, skús tento týždeň povzbudiť niekoho, komu sa zrútili sny.

Posledné stretko v rámci príprav na blahorečenie Titusa Zemana bude načasované na september. Aby téma v stretku „nevychladla“, nájdí spôsob ako ju šikovne počas leta pripomínať.

Sledujte stránku www.tituszeman.sk s novinkami, urobte organizačné prípravy na účasť na blahorečení, pošli stretkárom SMS alebo mail s narážkou na niečo, čo ste spoločne prežili počas stretiek o donovi Titusovi, ponúkni im prečítať si podrobný životopis dona Titusa, ktorého vydanie očakávame vo vydavateľstve Don Bosco (www.donbosco.sk) koncom leta, pozrite si videá a dokumentárny film o donovi Titusovi, ktoré sú dostupné na webe a pod.

Potešíme sa, ak nám dáš vedieť o svojej skúsenosti s ponúknutým stretnom a poskytnješ nám podnety pre vznik ďalších pastoračných materiálov na adrese info@tituszeman.sk.

Autori: Eva Rušíňová FMA, Peter Naňo SDB
z autorského tímu programu Cesty zrenia www.cestyzrenia.sk
Konzultant: Pavol Danko

Editor: Ján Mihálik
Grafická úprava: Miriam Vyšňovská
Jazyková korektúra: Mária Nagyová FMA

Vydané v roku 2017
Saleziáni don Bosca – Slovenská provincia, Miletičova 7, 82108 Bratislava

Toto dielo je licencované pod licenciou
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.
Text licencie možno nájsť na <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>